

תמצית הדף היומי

פרשת פקודי

הגיגה זי - כד

דף יח ער

מקורות נוספים שיש תשלומין לעצרת: א. לראב"י מוקראתם ובקוצרכם זהו חג שאתה קורא וקוצר בו והיינו עצרת בימי התשלומין, ואיצטרך דראב"י למימר דשרי בעשיית מלאכה [ואיצטרך נמי לר"א בר אושעיא למימר דימי התשלומין הוו דהוקש להג המצות]. ב. והג הקציר חג שאתה חוגג וקוצר בו והיינו לתשלומין, והיי חג המלאכה דאין לפרש שאפשר לאסור בו, דהא חוה"מ אסור במלאכה, אלא פי' חג הבא בזמן קציר ואסיפה. * מניין שחוו"מ אסור בעשיית מלאכה: א. את חג המצות תשמור שבעת ימים [ותשמור אחרת ל"ת הוא לשמור מן המלאכה]. ב. ק"ו מראשון ושביעי של פסח דמתרין לפניהן ולאחריהן והן עצמן אסורים, ואין לדחות מששת ימי בראשית שיש קדושה לפניהן ולאחריהן ומותרין בעשיית מלאכה, דאין בהם קרבן מושא"כ בחוה"מ, ור"ח אף שיש בו קרבן מושא"כ אסור במלאכה דאין קרוי מקרא קודש. ג. לר"ח"ג מכל מלאכת עבודה לא תעשו [וסמך ליה שבעת ימים]. ד. לר"ע מאלה מועדי ה' [דלא איצטרך לראשון ושביעי דהתיב בהו שבתון]. ה. ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת, מה שביעי עצור אף ששה עצורין, אך אין עצורין בכל מלאכה דנמסר לחכמים איזו מלאכה מותרת. * יו"ט של עצרת שחל בעבת, שאז יום טוב אחר השבת [מותר בהספד שלא לקיים דברי הצדוקים, אך אם חל יו"ט אחר שבת [באחד מימי השבוע] אסור הוא בהספד [דאין בו משום תנעת די לצדוקים, ולכן לא הניח ר"ט להספיד את אלכסא בלוח]. * נוטלין דים [בכלי של רביעית מים] לחולין, מעשר, ותרומה, אך לקודש מטבילין [שהיי ידיו במים שיש בהם מי סאה], ולחטאת אם נטמאו ידיו [בתומאה המטמאה את הידים ולא את הגוף] צריך לטבול את כל הגוף. * טבל לקל אסור לחמור, אך טבל לחמור מותר לקל. * מיתילין דלקל שא"צ נטי' בחולין ומעשר [דרק התרומה והביכורים חייבין עליהן מיתה, וחומש, ואסור לזרים, והן נכסי כהן, ועולין באחד ומאה, וטעונין טמילת דים, והערב שמשן]. והתירושים: א. מעשר אמעשר לר"מ א"צ נטי', אך משנתנו כרבנן דמצריכין נטי'. ב. חולין אהולין להו"א באכילה צריך נטילה בניגיעה לא, והיי דרק באכילה דמעשר בעו רבנן נטילה ולא בניגיעה דמעשר ובאכילה דחולין. ג. מסקינן דבאכילה דפת בעי נטילה ולא באכילה דפירות [דהנטיל ידיו הר"ז מגסי הרוח].

דף יט ער

למעשר בעי מונה כדי לטהר ידיו, אך לחולין אף אם נטל ידיו בלא להתכונן ידיו טהורות, והמקורות: א. גל שנתלש וכו' מי סאה ונפל על אדם וכלים טהורים, ואדם דומיא דכלים דלא מכווני, והיי דדילמא מיירי ביושב ומצפה, קמ"ל דלא גזרינן אטו חרדלית של גשמים [דמי סאה שבה אינן במקום אחד, ועוד שמי גשמים אין מטהרין בחילתה]. וכן לא גזרינן ראשין אטו כיפין [דהתורה לא הכשירה מקוה בארין]. ב. פירות שנפלו למים ונטלן שבכל גוונן ידיו טהורות אף שלא נתכונן [אך לענין כי ויתן רק אם רצה שיוודע ידיו מכשיר, ודא גבלי דעתיגה דניה"ל בהך פניהל]. * ומקשינן: א. הוחזק לחולין אסור למעשר, וכן דרק אם נתכונן עלתה לו טבילה, והיי דה"ק אע"פ שהוחזק לחולין אסור למעשר. ב. טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל, והיי דכאילו לא טבל למעשר אך לחולין מהני. * לר"א טבל ועלה מחזיק כלה מה שירצה, ואוקמינן דהני"מ בלא הוחזק, אך אם הוחזק אינו מחזיק, ורק אם עושהו במים אע"פ שהוחזק במחזיק. * מקוה שבו מי סאה מכוונת וירדו שנים בטבילה אחר זה והראשון עושהו רגלו במים, לר"ק השני טמא, אך לר"י אף השני טהור [דאמרין גוד אחית למים שעל הראשון], ומחלוקתם: א. במעלות דרבנן אך מטומאה דאין לטהרה לכו"ע טמא [ואתייב כר' פדת דרבנן אין מועילה טבילת השני אף במעלות דרבנן]. ב. מה' מטומאה לטהרה, אך במעלות דרבנן לכו"ע טהור [פליגא דר' פדת]. * בעי אי אמרינן נמי גוד אסיק לר"י להטביל מקומין ועיניו בראשון, ולה"א מהני מהא דג גמיות דמטביל אף בעליונה אף שאין בה מי סאה, והיי דאיתא בברייתא דרק לר"מ מטבילין בעליונה ואמרין גוד אסיק, אך לר"י לא מטבילין. * אמרינן דמתני' רישא אתי כרבנן דשני להו חולין ממעשר [שהטביל לחולין אסור למעשר]. ואילו סיפא כר"מ דקתני בגדי פרושין מדרס לתרומה, ולא קתני למעשר, ולמ"ד דקתני בסיפא ה' מעלות כולה אתי כרבנן.

דף כד ער

לרב מרי חולין שנעשו על טהרת הקודש הוו כקודש, וההוכחה: א. מדלא קתני בהו מעלה [שבגדי אוכלי חוליהן בטהרת חולין, מדרס לאוכלי חוליהן בטהרת הקודש], והיי דדילמא לא קתני בהו מעלה דרמנו לתרומה או לחולין [וכדתנן דפליגי אין הוו כחולין דבטלה דעתו של האי גברא, או דהוו כתרומה, אבל כקודש לא אקרינן]. ב. מסקינן דמוכח בו מסיפא דמתני' דיוחנן כן גוגדאיה היה אוכל על טהרת הקודש והיתה משפתתו מדרס לחטאת ולא לקודש. * הדינים בהסחת דעת משמירה: א. נפלה מעפרתו ואמר לחבירו שיתנה לו מטמאה. ב. נתחלפו לו כלים של שבת בשל חול טמא. ג. ב' נשים חבירות נתחלפו כליהן במרחץ וטימאן ר"ע, ומקשינן מהושיט ידו ליטול פת חיסין ועלתה לו פת שארין שמהורה מלטמא [אך אסור מלאכול מפני שמהה מדבר המטמאה ולא מדבר הפוסלה, ואיכא נשיותא לפלגא, משומר סל ובתוכו מגריפה שהסל טהור והמגריפה טמאה, ואין הסל טמא דאין כלי מטמא כלי, ואין התאמת מטמאת מהמגריפה מפני שמהרה מדבר המטמאה ולא מדבר הפוסלה], ועוד קשיא מהנהו עובדי דתרי' נשים [שאמרו לר' שימעאל שארנו בטהרה אך לא נתכונו, ובדקן ומצא שנדה משה עמה חבלו, או שנקרע חוט מהאריגה וקשרה אותו בפה ששהיה מטמא, וכשאריגה ג' על ג' אצבעות הרוק עדין הי' חל], דחזינן דבלבל לשמרו טהור [אף שלא נתכן לשמור בחזקת מה שחאו], ומתירינן שבאופנים דלעיל איכא היסח הדעת גמור, והיינו: א. בשני נשים שנתחלפו כליהן כל אחת ואחרת שחבירתה ע"ה ומסחה דעתא. ב. בעדי שבת דרך לשמור עליהן שמירה מעולה, וכשהושב שלבש בגדי חול הסחי בעדי משמירה מעולה. ג. בנפל מעפרתו ואמר לחבירו שיתנה לו אף אם חבירו טהור, הבגד טמא, דחוקה אין אדם משמר מה שביד חבירו, ומקשינן מהא דפועליו טעונין טהרות דאע"פ שבע"ב הפליג מה שחיותו, אלא אדם משמר מה שביד חבירו, ומשי' דמיי' שהטביל פועליו לכן, אך אין אמר להם לו ואני אבוא אחרים טהרותי מטמאת דאין ע"ה מקפיד על גוגע חבירו [וכיון שא"ל שיבא לאחר זמן אין חוששין שמו יבוא פתאום], אך ברישא חיישי שיבא בדרך עקלתון.

דף כ"א ער

חומר בקודש מבתרומה: א. מעלה ארשונה - מטבילין כלי בתרומה אבל לא לקודש, והטעם: לר' אילא מפני שכבידו של כלי חוצץ [ואין טבילה עולה לא לפניו ולא לחיצון], ובסיפא דקודש מותר ומנגב ומגב ואח"כ קודש הוו נמי משום חציצה, וצריכא לתרויהו דברישא איכא כבידו של כלי שחוצץ, ובסיפא קיטרא במיא אהדוקי מיהדק

[ולר' אילא עשר מעלות יש דהני תרתי חשיב להו כחדא, הי' ראשונות דאיכא דררא דטומאה מדאין הוו אף לחולין שנעשו על טהרת הקודש, אך הי' אחרונות דליכא דררא דטומאה דאין גזרו בהו רק לקודש]. אך לרבא רישא אינו משום חציצה אלא גזירה שמוא יטביל מחסין ועינות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד [רוחב בקומטר של ב' אצבעות], דאז המים שבתוכו אינם נחשבים מחוברים למקוה [אא"כ כלי החיצון טמא דמיגו דסלקא ליה טבילה, סלקא נמי לכלים דאית ביה], וכעירוב מקוואות שבעינן נמי האי שיעורא, ולכן מקוה שחילקו בסל וגרונתני הטובל שם לא עלתה לו טבילה [ולרבא יש י"א מעלות שיש ראשונות אף לחולין שנעשו על טהרת הקודש וכו'], ואיכא בנייהו סל וגרונתני [שהוא חרב] שמילאן כלים דאיכא טעמא דחציצה, אך ליכא לגזירה משום כלי שאין בפיו כשפופרת הנוד, ובפלוגתא דתנאי גבי סל וגרונתני שמילאן כלים והטבילין: לת"ק בין לקודש ובין לתרומה טהורין, ולאב"ש לתרומה ולא לקודש.

דף כב ער

בתרומה מטבילין כלי בתוך כלי דחברים מידע, ואין להוש שיראהו ע"ה ויעשה כמזהו דלא מקבלינן מיניהו, וליכא איבה דנותנו לכהן ע"ה כמזהו [אך קודש מקבלינן מיניהו משום איבה, ולכן חיישי לא להטביל כלי בתוך כלי, ואתי בשית ר' יוסי דחייש לאיבה שנאמנן ע"ה על טהרת יין ושמן כל השנה כדי שלא יבנה כל אחד במה לעצמו, וישרוף פרה אדומה לעצמו, ולכן מקבלינן נמי סהרותא מיניהו], וליכא מליחש לשאהי, דכי שיילינן מיניהו למטבילין להו דאין מאמינים להם על הטבילה, [אך כלי שנאמנן במת בעי הזאה ג' זו, ומנא לוי יומי לא משולי אינשי], ומקשינן מדרתני' נאמנן ע"ה על טהרת מטבילת טמא מת, והתירושים: א. על גופו נאמן, ולא על כליו [והא דשנינו דע"ה בעי להוות בפנינו ג' זו ולא נאמן, היינו מתוך חומר שהחמרת עליו בתחילת טהרתו שלא להאמנו, הקלת עליו בסופו להאמנו על הטבילה]. ב. אידי ואידי בכליו נאמן ע"ה שכאמר שמעולם לא הטביל כלי בתוך כלי, אך כשאומר שהטביל אך לא בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד אין נאמן, וכדין ע"ה שנאמן לומר שפירות לא הוכשרו, אך לא נאמן שהוכשרו אך לא נטמאו. ב. מעלה שניה - אחרים ותוך ובית הצביטה [פירוש: א. מקום שצובטו ואחור. ב. מקום שנקי הדעת מטבילין, ע"ה שחוקקו בשולי הקערה בית קיבול לעצמן] בקודש ולא בתרומה, שאם נטמאו אחריו תוכו טהור, ואם נטמא תוכו כולו טמא. * קדשי מקדש וקדשי הגבול אין להם אחרונים ותוך [אלא משנטמא אחד מהם הכל טמא]. וקדשי הגבול היינו חולין שנעשו על טהרת הקודש [בתרומה יש אחרונים ותוך].

דף כג ער

מעלה שלישית - הנושא את המדרס נושא את התרומה אך לא את הקודש, משום מנשה בחדש שנפסקה רצועה מסגולו והניחה על פי חבית של יין קודש ונפלה לתוכה, ואתי כר"ה בן עקביא דס"ל שאין גזרינן אלא כמעשה שהיה, דלת"ק אין נושאין מי חטאת ואפר חטאת וישיטם בנהר, ולא יזרקם לצד אחר, ולא ישיטם ע"פ המים, ולא ירכב ע"ג בהמה או ע"ג חבירו, וא"כ רגליו נוגעות בקרקע, אבל מעבירין על הגשר, אך לר"ה בן עקביא לא אסרו אלא בירדן וספינה דוקא [ומעשה שהיי שאדם אחד העביר שם מי חטאת ואפר חטאת ומצא כוית מת בקרקעית הספינה], ואיבעיא להו: א. סנדל טהור מהו [אי גזרינן אטו טמא]. ב. חבית סתומה מהו. ג. עבר ונשא מהו, ולר' אילא עבר ונשא טמא, אך לר"ז טהור. * מעלה רביעית - בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש. * מעלה חמישית - בקודש מותר מנגב ומטביל ואח"כ קודש. * מעלה שישית - כלים שגומרם חבר בטהרה צריכין טבילה לקודש, מפני רוק של ע"ה שניתנו עליהן קודם שנגמרו [שאז עדיין אינו מקבל טמאה ולכן לא נזהר החבר מנקו], וכשנגמרו עדיין הרוק לה ומטמא את הכלי. * ידיקנן מומביה מתני' לכלים שנגמרו רק טבילה ולא הערב שמש לר' אב"א, דתנן שפופרת שחתכה לחטאת לר' יהושע יטמא ואח"כ יטבול להוציא מליבן של צדוקין דס"ל שבמערורי' שמש נעשית [דלרבנן מכל יום כשר בהו, מריבויא דההה המהור על הטמא, דטהור מכלל שהוא אטמא], אך לר"א יטבול מיד, ואיכא היכירא דבעלמא בעינן הערב שמש, ורק הכא לא, והיינו דלא כמתני', והיי דלעולם בעלמא לא נאמן, והיי הערב שמש לכלים הנגמרים בטהרה, ובכ"ז איכא היכירא דעשאוה כטמא מת בשביעי שלו [אך אין לומר שעשאוה כטמא שרץ, דא"כ לא תטמא אדם, ואמאי ההתוכה ומטבילה טעון טבילה, הלא אין אדם נטמא אלא מאב הטומאה], ואף ששינוי שמעולם לא חידשו בפרה גזירה שאינה מצויה בשום מקום, היינו דוקא שלא גזרו טומאה על כלי שאין ראוי לטומאה [כגון קורדוס שיטמא טומאת מושב, דאינו מיוחד לישיבה, דכתיב אשר ישב שמויחד לישב שם תדיר].

דף כד ער

מעלה שביעית - הכלי מצרף את מה שבתוכו לקודש [אם כלי התיכות זה, ואוכלים נוגע טמא באחד מהן נטמאו כולם], והלוימו: א. לר' חנין מדאוי' מכף אחת עשרה זה, והא דקתני דחוסף' אף דמשמע דהיי דין דרבנן [דהא רישא דמיי' באפר פרה דהא היי דרבנן דמקרא דר' חנין ליכא למילף אלא לקדשי מובח] אתי לשיירי מנחה שא"צ כלי, או לקטורת ולבונה שהניחן על גבי עור שאין לו תוך. ב. לר"ה בר אבא הוי דרבנן, דמעדותו של ר"ע נשנית משנה זו. * מעלה שמינית - רביעי בקודש פסול, ק"ו ממוחסר כיפורים שמוותר בתרומה פסול בקודש, שלישי שפסול בתרומה פסול בקודש [אך שלישי לקודש הוי מדאין מהבשר אשר יגע בכל טמא דהיינו שני ולא יאכל]. * מעלה תשיעית - יד מטמאה את חבירתה בקודש, ופליגי אי מיירי בחיבורין [שכשנוגע בקודש בידו טהורה נוגעת ידו הטמאה בידו הטהורה], או אף שלא בחיבורין [דאלי"כ מאי רבותא דנבחה, הלא טעם הטמאה שחוששים שמו יגע בידו הטמאה בקדשים, ויד הטמאה מטמאה אף כשהיא יבשה], וכן פליגי אי מטמא נמי ליד חבירו [מדקתני יתורא שהיי מטמאה את חבירתה לקודש אבל לא לתרומה], או דוקא את ידו שלו [וס"ל דדוקא לפסול את הקודש אך לא לטמא, ובפלוגתא דתנאי דאיכא תנא דס"ל דיד מטמא חבירתה לטמא בקודש]. * מעלה עשירית - אוכלין אוכל נגוב בידים מטמאות בתרומה אבל לא בקודש, ומייירי שתחב לו חבירו שידין טהורות קודש לתוך פיו, או שתחב הוא לעצמו כבוש וטמא [שהן פסוטי כלי עץ דאין מקבלין מטמאה], וביקש לאכול צנן ובלע של חולין, לקודש הוי נמי כמאכל קודש שפסו. * מעלה אחת עשרה - אונן ומוסר כיפורים צריכין טבילה כיון שעד עכשיו היו אסורים.

זכר למחצית השקל מיהוד רב' בהזואת הח"ח

ע"פ פסק הח"ח 'זכר למחצית השקל' יש לתן לביית מדרש גבוה לכהנים המניין את הכהנים לעבודת ביהמ"ק, וכפי שיכתב בהשטטה לביאור הלכה סי' תרצד [הובא בס' 'כל כתבי הח"ח', מהכתבים והאיורים] שכל אחד מהמחצית השקל מותר לטמא בכל שנה כמו בזמן המקדש, ולזה י"א קופה מיוחדת, ומה ישיבו כממה מקומות הבורות ע"ה שיהיה עוסקים בעניני עבודתו, ויחשב לפני הקב"ה כאלו הקיבוצים, ויהי' זמית לכלל ישראל ע"ה. * דרימי התרומה: א. התקשרו למט' 0504166339 והעבירו תרומתכם. * ניתן לתרום באשראי דרך מכשירי נדרים עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' - וכן דרך הטלפון במס' 037630585 שלוחה 3763.